

Faiz Ve Alış Veriş İle İlgili Konular Devamı 5

– Polat Akyol · 23 Ocak 2023

FAİZ VE ALIŞ VERİŞ İLE İLGİLİ KONULAR

(DEVAMI) 5Mukaddime: Rahmân ve Rahîm olan Allâh'u Teâlâ'nın Adıyla...Hamd, Allâh'a mahsustur.

O'na hamd eder, O'ndan yardım ve mağfîret dileriz. Nefislerimizin şerrinden ve amellerimizin kötülüğünden O'na sığınırız. O'nun hidâyete erdirdiğini hiç kimse saptıramaz, saptırdığını ise hiç kimse hidâyete erdiremez. Şehâdet ederim ki, Allâh'tan başka ibâdete lâayık hiçbir ilâh yoktur. Ve yine şehâdet ederim ki, Muhammed aleyhisselâm O'nun kulu ve Rasûlü'dür...Bundan sonra:

(168) Abdullah ibni Mes'ud (Radiyahallahu Anh) şöyle dedi:

Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

“Ed-Day'a edinmeyin, yoksa dünyaya rağbet edersiniz!”

El-Day'ah: Köy, mezra, bostan vb. manalara gelmektedir.

(Tirmizi 2430, Buhari Tarihü'l-Kebir 4/54, Tayalisi 379, Humeydi 144, Ebu Yağla 5200, İbni Hibban 710, Hatib 1/18, Hakim 4/322, Begavi 4035, Ahmed bin Hanbel Müsned 1/426, 443)

(96) Ölü Araziyi İhya Etmenin Caizliği (169) Aişe (Radiyahallahu Anha) şöyle dedi:

Nebi (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

“Herkim, sahibi olmayan bir araziye imar ederek ihya ederse, o kimse oraya herkesten daha hak sahibidir.”

Urve (Radiyahallahu Anh) şöyle dedi:

Ömer bin Hattab (Radiyahallahu Anh) halifeliğinde işte bu hükümle hükmetti.

(Buhari 2167, Ebu Ubeyd el-Emval 701, Beyhaki 6/141, 142, Ahmed bin Hanbel Müsned 6/120, Albânî İrvau'l-Ğalil Fi Tahrici Ehadisi Menari's-Sebil 6/5)

(170) Fudâle bin Ubeyd (Radiyahallahu Anh) şöyle dedi:

Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

“Yeryüzü Allah'ındır, kullar da Allah'ın kuludur. Herkim bir ölü araziye ihya ederse o arazi onundur!”

(Tabarani Mucemu'l-Kebir 18/823, Albânî İrvau'l-Ğalil Fi Tahrici Ehadisi Menari's-Sebil 1520)

(171) Saîd bin Zeyd (Radiyahallahu Anh) şöyle dedi:

Nebi (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

“Herkim ölü bir araziye ihya ederse, orası onundur. Zulüm ederek başkasının arazisine ağaç diken kimsenin orada hiçbir hakkı yoktur!” (Ebu Davud 3073, Tirmizi 1378, Beyhaki 6/142, Albânî İrvau'l-Ğalil Fi Tahrici Ehadisi Menari's-Sebil 1520)

(97) İzinsiz Başkasının Arazisini Eken Kimse Sadece Emeginin Karşılığını Alır (172) Rafi bin

Hadid (Radiyahallahu Anh) şöyle dedi:

Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

“Herkim bir kavmin arazisini onların izni olmadan ekerse, o kimseye mahsulden hiçbir şey verilmez! O kimseye ameline karşılık sadece nafakası verilir.” (Ahmed bin Hanbel Müsned 3/465, Ebu Davud 3403, Tirmizi 1366, İbni Mace 2466, Albânî İrvau'l-Ğalil Fi Tahrici Ehadisi Menari's-Sebil 1519, Albânî

Silsiletu'l-Ehâdîsi's-Sahîha 88)

(98) Ziraatçılık Yapmaya En Layık Kimseler (173) Rafî bin Hadîc (Radyallahu Anh) şöyle dedi:

Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) muhakale ve muzabeneyi yasakladı ve şöyle buyurdu:

“Ancak üç kişi ziraatçılık yapabilir. Birincisi, bir kimse ki, kendisinin arazisi vardır; orayı ekmektedir.

İkincisi, bir kişi ki, kendisine bir arazi bağışlanmıştır; o kişi orayı ekmektedir. Üçüncüsü, bir kişi ki, altın veya gümüş karşılığı bir araziyi kiralamıştır; o araziyi ekmektedir.” (Ebu Davud 3400, Nesei 3899, İbni Mace 2449, Albânî Silsiletu'l-Ehâdîsi's-Sahîha 1715)

(99) Yarısı vb. Bir Şey Karşılığı Mezrayı Çalıştırmak (174) Abdullah ibni Ömer (Radyallahu Anhuma) şöyle dedi:

Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem), Hayber üzerine galip geldiği zaman, ahalisini oradan çıkarmak istemişti. Çünkü Hayber üzerine galip geldiği zaman, arazi Allah'a, Rasulüne ve Müslümanlara ait olmuştu. Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'de onları oradan çıkarmak istemişti. Bunun üzerine Yahudiler, Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'den hurmalıkların işlerini görmek ve mahsulün yarısı kendilerinin olmak üzere, kendilerini Hayber'de bırakmasını istediler. Bunun akabinde Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) onlara şöyle buyurdu:

–“Dediğiniz şartlara göre istediğimiz müddetçe sizleri Hayber'de bırakıyoruz.”

Ömer (Radyallahu Anh) onları Teyma ve Eriha'ya sürünceye kadar Hayber'de kaldılar.

(Buhari 2169, Müslim 1552/10, Ebu Davud 3408, İbnu'l-Carud 663, Abdurrezzak 9988)

(175) Abdullah ibni Ömer (Radyallahu Anhuma) şöyle dedi:

“Nebi (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) Hayberliler'e o arazide çalışmalarını, onu ekip biçmeleri ve Hayber arazisinden çıkacak meyve ve ekinin yarısı oranının ahalisine ait olmak üzere muamele yapıp aslı kendi mülkü olmak üzere onlara verdi. Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) bu mahsulden kadınlarına yüz vesk verirdi. Bunun seksen veski hurma, yirmi veski de arpa idi...”

(Buhari 2160, Müslim 1551/2, Ebu Davud 3408, Tirmizi 1383, Darimi 2/270, İbni Mace 2467, İbnu'l-Carud 661, 662, Beyhaki 6/113, Ahmed bin Hanbel Müsned 2/17, 22, 37, Albânî İrvau'l-Ğalil Fi Tahrici Ehadisi Menari's-Sebil 1471)

(100) Araziyi Kiraya Vermenin Yasak Şekli! (176) Cabir (Radyallahu Anh) şöyle dedi:

“Nebi (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) muhabarayı... yasakladı!”

(Buhari 2203, 2204, Müslim 1536/81, Ebu Davud 3375, Nesei 4647, Tirmizi 1313, İbni Mace 2266, Humeydi 1292, Tayalisi 1782, Begavi 2072, Ahmed bin Hanbel Müsned 3/356)

(177) Rafî bin Hadîc (Radyallahu Anh) şöyle dedi:

“Medine halkı içinde biz, tarlası en çok olan idik. Bizden biri arazisini, bu parça benimdir, bu da senindir der kiraya verirdi. Bazen burası mahsul çıkarırdı da orası çıkarmazdı. Bunun üzerine Nebi (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) tarla sahiplerini bundan nehyetti!”

(Buhari 2162, Müslim 1547/117)

(178) Rafî bin Hadîc (Radyallahu Anh) şöyle dedi:

“Biz, Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'in zamanında araziye muhakale yapardık ve tarlaları mahsulün üçte biri, dörtte biri yahut isimlendirilen bir miktar mahsul mukabilinde kiraya verirdik. Bir gün amcalarımdan bir kişi geldi ve:

–Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) bizleri, bize faydası olan bir işten nehyetti. Allah'a ve Rasulüne itaat etmek daha faydalıdır. Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) araziyi muhakale yapmamızı ve tarlaları mahsulün üçte biri, dörtte biri yahut isimlendirilen bir miktar mahsul mukabilinde kiraya vermeyi yasakladı! Arazi sahibine, tarlasını kendisinin ekmesini yahut ücretsiz başkasına ektirmesini emretti. Kendisinin ekmesi ile başkasına ektirmesinin dışında arazinin kiraya verilmesini kerih gördü! dedi.”

(Müslim 1548/113, Ebu Davud 3395, Nesei 3904, Beyhaki 6/131, Ahmed bin Hanbel Müsned 4/365, Albânî İrvau'l-Ğalil Fi Tahrici Ehadisi Menari's-Sebil 5/199)

(179) Abdullah ibni Abbas (Radiyahallahu Anhum) şöyle dedi:

Nebi (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

“Kimin ziyade arazisi varsa, onu kardeşine ücretsiz ekmesi için vermesi kendisi için hayırlıdır.” (Müslim 1550/123)

(180) Zeyd bin Sabit (Radiyahallahu Anh) şöyle dedi:

“Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) muhabarayı yasakladı. Ravi:

–Muhabara nedir? dedim. Ze Zeyd bin Sabit (Radiyahallahu Anh) şöyle dedi:

–Çıkacak mahsulden yarım, üçte bir veya dörtte bir bedelinde ekmek için araziyi almandır, dedi.”

(Ebu Davud 3407, Albânî İrvau'l-Ğalil Fi Tahrici Ehadisi Menari's-Sebil 1477)

(181) Sabit bin Dahhak (Radiyahallahu Anh) şöyle haber verdi:

“Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) muzaraayı yasakladı.”

El-Muzaraa: Tohum tarla sahibinden olmak üzere, tarladan çıkacak mahsulün bazısı bedelinde orayı işletmektir.

(Müslim 1549/118, Darimi 2/270/2619)

(101) Araziyi Kiraya Vermenin Caiz Şekli (182) Hanzala bin Kays (Radiyahallahu Anh) şöyle dedi:

“Ben Rafi' bin Hadic'e altın ve gümüş para ile arazi kiralınmasını sordum. O, şöyle dedi:

–Bunda bir beis yoktur. Nebi (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'in zamanında su yatakları, kanal başları ve ekinden bir miktar mahsul karşılığında araziyi kiralyıyorlardı. Bazen bunun mahsulü helak olur, bunun ki selamette kalır; bazen diğerinin mahsulü helak olur, öbürünün ki selamette kalır. İnsanlar için bundan başka bir kira şekli yoktu. Bu meçhul zarardan dolayı böyle kiraya vermek men edilmiştir. Fakat malum ve teminatlı bir şey olursa onunla kiraya vermekte bir beis yoktur.”

(Müslim 1547/116, Ebu Davud 3392, Nesei 3908, Beyhaki 6/132, Ahmed bin Hanbel Müsned 4/140, Albânî İrvau'l-Ğalil Fi Tahrici Ehadisi Menari's-Sebil 85/299, 300)

(183) Abdullah ibni Abbas (Radiyahallahu Anhum) şöyle dedi:

Nebi (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) bunu yani, içinden çıkan mahsulün belirli bir kısmı karşılığında araziyi kiraya vermeyi yasaklamadı. Ancak Nebi (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

–“Sizden birinizin arazisini kardeşine karşılıksız ekmesi için vermesi, belli bir şey olarak arazisini ona vermesinden kendisi için daha hayırlıdır.” (Buhari 2172, Müslim 1550/122, Ebu Avane 5180, 5181, Ebu Davud 3389, Nesei 3882, Tirmizi 1385, İbni Mace 2462, 2464, Tabarani 10880, 10885, AlbânîGayetü'l-Meram 362)

(102) Muhâkalenin Yasaklanması! (184) Cabir (Radiyahallahu Anh) şöyle dedi:

“Nebi (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) muhakaleyi...yasakladı!”

El-Muhakale: “Tohum tarla sahibinden olma şartıyla, tarladan çıkacak mahsulün bazısı karşılığında yapılan muameledir.” Bu tarif İbni Hacer’in tarifidir. Ona göre, Muzaraa ile Muhakale aynıdır, aralarında fark yoktur!

(Buhari 2203, 2204, Müslim 1536/81, Ebu Davud 3375, Nesei 4647, Tirmizi 1313, İbni Mace 2266, Humeydi 1292, Tayalisi 1782, Begavi 2072, Ahmed bin Hanbel Müsned 3/356)

(103) Aşılıdıktan Sonra Satılan Ağacın Meyvesi Satış Aktinde Müşterinin Şartı Olmadığı Sürece Satıcıya Aittir (185) Abdullah ibni Ömer (Radiyahallahu Anhuma) şöyle dedi:

Ben, Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)’den işittim şöyle buyurdu:

“Herkim hurma ağacını aşılıdıktan sonra, aşılınmış olarak satarsa, onun meyvesi satıcıya aittir. Ancak satın alan kimse, meyvenin satışa dâhil olduğunu şart koşarsa bu müstesnadır. Herkim de malı bulunan bir köleyi satarsa, kölenin malı satıcıya aittir. Ancak satın alan kimse malın kendisine ait olacağını şart koşarsa, bu müstesnadır.” (Buhari 2203, Müslim 1543/80, Ebu Davud 3433, Nesei 4650, Tirmizi 812, Darimi 2/253, İbni Mace 2211, İbnu’l-Carud 628, 629, İbni Hibban 4922, Ahmed bin Hanbel Müsned 82/9, 82, 105, Albânî İrvau’l-Ğalil Fi Tahrici Ehadisi Menari’s-Sebil 1314)

(104) Sinin Alış Verişinin Yasaklanması! (186) Cabir (Radiyahallahu Anh) şöyle dedi:

“Nebi (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) Sinin alış verişini yasakladı.”

(Müslim 1536/101, Ebu Davud 3374, 3375, Begavi 2072, Albânî Mişkat 2841)

(105) Muzabene Yoluyla Alış Verişin Yasaklanması! (187) Rafi’ bin Hadic ve Sehl bin Hasme (Radiyahallahu Anh) şöyle dedi:

“Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) muzabene, yaş hurmayı ağacında tahmin ederek kuru hurmaya bedel satışını yasakladı! Ancak araya sahiplerini bundan istisna etti. Çünkü Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) onlara izin verdi. Yaş üzümü kuru üzüm karşılığında satılmasını ve her yemişi tahmin yoluyla satılmasını yasakladı!”

(Buhari 2204, Müslim 1540/67, Ebu Davud 3363, Nesei 4556, 4557, Tirmizi 1303)

(188) Abdullah ibni Ömer (Radiyahallahu Anhuma) şöyle dedi:

“Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) muzabene satışını yasakladı! Bahçesinde bulunanağaç üzerindeki meyve eğer hurma ise, bahçesinin yaş hurmasını kuru hurma ile tartarak satmasını yasakladı! Eğer üzüm ise, yaş üzümünü, kuru üzümle tartarak satmasını yasakladı! Yahut biçilmemiş ekin ise, onu da belli bir ölçek biçilmiş ekin mukabilinde satmayı yasakladı! Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) bu satışların hepsini yasakladı!”

(Buhari 2041, Müslim 1542/72, Nesei 4563, İbni Mace 2265)

(189) Abdullah ibni Ömer (Radiyahallahu Anhuma) şöyle dedi:

“Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) muzabene satışını yasakladı! Muzabene satışı; yaş hurmayı tahmin edip fazla gelirse benimdir, noksan gelirse tamamlaması bana aittir deyip tartarak kuru hurma bedelinde satmaktır. Kuru üzümü de tartarak bu şekilde yaş üzüm bedelinde satmaktır.”

(Buhari 2199)

(106) Sünyâ Alış Verişinin Yasaklanması! (190) Cabir (Radiyahallahu Anh) şöyle dedi:

“Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) sünyâyı yasakladı! Ancak bilinen bir miktar olursa buna izin

verildi.”

(Tirmizi 1306, Ebu Davud 3405, Nesei 4647, İbni Hibban Mevarid 1114, Ebu Ya’la 1918)

(107) El-Araya Alış Verişine Ruhsat (191) Rafi’ bin Hadic ve Sehl bin Hasme (Radiyahallahu Anh) şöyle dedi:

“Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) el-Araya sahiplerini istisna edip onlara izin verdi.”

(Buhari 2204, Müslim 1540/67)

(192) Abdullah ibni Ömer, Zeyd bin Sabit (Radiyahallahu Anhum)’dan rivayet edip şöyle haber verdi:

“Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) el-Ariyyeler hususunda, onların kaç ölçek kuru hurma tutacağını tahmin etmekle satılmalarına ruhsat vermiştir.”

Ravi Musa bin Ukbe:

El-Araya bir takım hurma ağaçlarıdır ki, sen onların yanına gelirsin ve onların üstündeki yaş hurmaları kuru hurma karşılığında satarsın demiştir.”

(Buhari 2010, Müslim 1539/64, Malik 2/619, 620, Şafii er-Risale 908, Ebu Davud 3362, Nesei 4554, Tirmizi 1300, 1302, Darimi 2561, İbni Mace 2268, 2269, İbnu'l-Carud 658)

(193) Ebu Hureyre (Radiyahallahu Anh) şöyle dedi:

“Nebi (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) kuru hurma karşılığında tahmin etmek suretiyle beş veskten az yahut beş vesk miktarı el-Araya satışına ruhsat verdi.”

(Buhari 2204, Müslim 1541/71, Malik 2/620, Ebu Davud 3364, Nesei 4555, Tirmizi 1301, İbnu'l-Carud 659, Beyhaki 5/310)

(108) Selem (194) Muhammed veya Abdullah bin Ebu'l-Mucalit şöyle haber verdi:

“Abdullah bin Şeddât bin el-Hadi ile Ebu Burde es-Selem alış veriş hakkında ihtilaf ettiler. Bu sebeple beni Abdullah bin Ebu Evfâ (Radiyahallahu Anh)’ın yanına gönderdiler. Ben de gidip ona es-Selem alış verişini sordum.

Abdullah bin Ebu Evfâ cevaben:

–Biz Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)’in zamanında Ebu Bekir ve Ömer’in devirlerinde buğday, arpa, kuru üzüm ve hurmada es-Selem alış veriş yapardık dedi. Ve ben bu meseleyi Abdurrahman bin Ebzâ’ya da sordum. O da Abdullah bin Ebu Evfâ gibi cevap verdi.”

(Buhari 2075, Ebu Davud 3464, İbni Mace 2282, İbnu'l-Carud 616, Tayalisi 8815, Hakim 82/45, Beyhaki 6/20, Ahmed bin Hanbel Müsned 4/354, Albânî İrvau'l-Ğalil Fi Tahrirci Ehadisi Menari’s-Sebil 1370)

(195) Abdullah ibni Abbas (Radiyahallahu Anhuma) şöyle dedi:

Nebi (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) Medine’ye geldiğinde, onlar selem suretiyle bir sene iki sene ve üç sene sonra teslim etmek üzere hurma alış veriş yapıyorlardı.

Nebi (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

“Kim, her hangi bir şeyde selef suretiyle alış veriş yaparsa, bilinen ölçekte, bilinen tartıda, bilinen bir müddete kadar yapsın.” (Buhari 2074, Müslim 1604/134, Şafii er-Risale 916, Ebu Davud 3463, Tirmizi 1311, İbni Mace 2280, İbnu'l-Carud 614, 615, İbni Hibban 4925, Begavi 2125, Albânî İrvau'l-Ğalil Fi Tahrirci Ehadisi Menari’s-Sebil 1376)

(109) Selef (196) Muhammed bin Ebu'l-Mucalit şöyle dedi:

“Ebu Burde ve Abdullah bin Şeddât, beni Abdurrahman bin Ebzâ ile Abdullah bin Ebi Evfâ’ya

gönderdiler. Ben de gidip onlara es-Selef usulü alış veriş sordum. Onlar:

–Biz Rasulallah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) ile beraber ganimetler elde ediyorduk. Bize Şam ziraatçılarından bazı ziraatçılar gelirdi ve biz de onlarla isimlendirilmiş bir müddete kadar buğday, arpa ve kuru üzümde es-Selef usulü Alış Veriş yapardık. Muhammed bin Ebu'l-Mucalit şöyle dedi:

–Ben onlara:

–Şam ziraatçılarının ekilmiş ekinleri var mıydı, yok muydu? dedim. Onlar:

–Biz Şam ziraatçılarına onu sormazdık, dediler.”

(Buhari 2081, Ebu Davud 3464, İbni Mace 2282, İbnu'l-Carud 616, İbni Hibban 4926, Abdurrezzak 10477, Tayalisi 815, Hakim 2/45, Beyhaki 6/20, 25, Ahmed bin Hanbel Müsned 4/354, 380)

(110) Meyve Olgunlaşmadan Satışı Yasaklanmıştır! (197) Cabir (Radiyahallahu Anh) şöyle dedi:

“Nebi (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) meyvelerin olgunluğu meydana çıkana kadar alım ve satımını yasakladı!”

(Buhari 1417, Müslim 1536/53, 54, Ebu Davud 33739 Nesei 4537, İbni Mace 2216)

(198) Abdullah ibni Ömer (Radiyahallahu Anhuma) şöyle dedi:

“Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) yaş meyvelerin olgunluğu iyice ortaya çıkana kadar satışını yasakladı. Bundan satıcı ve müşteriye yasakladı.

Abdullah ibni Ömer (Radiyahallahu Anhuma), meyvenin olgunluğundan sorulduğu zaman:

–İyice yetişip, nihayet afete uğrama ihtimalinin gitmesidir, dedi.”

(Buhari 2012, Müslim 1534/49, Malik 2/618/10, Ebu Davud 3367, Nesei 4565, Darimi 2/252, İbni Mace 2214, Tayalisi 18319 Ahmed bin Hanbel Müsned 2/7, 62)

(199) Cabir bin Abdullah (Radiyahallahu Anhuma) şöyle dedi:

“Nebi (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) yetişmemiş ham meyve renklenmeye başlamadıkça satışını yasakladı.

Cabir'e meyve nasıl renklenir denildiğinde, Cabir bin Abdullah (Radiyahallahu Anhuma) şöyle dedi:

–Meyve cinsine göre kızarmaya veya sararmaya başlar ve yenilir hale gelir dedi.”

(Buhari 2012, Müslim 1536/84, Ebu Davud 3370, Nesei 45369, İbni Mace 2216, İbni Hibban 84902, Beyhaki 5/309, Ahmed bin Hanbel Müsned 3/360, Albânî İrvau'l-Ğalil Fi Tahriri Ehadisi Menari's-Sebil 1367)

(200) Enes bin Malik (Radiyahallahu Anh) şöyle dedi:

“Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) hurma koruğu izha oluncaya kadar satışını yasakladı! Enes bin Malik (Radiyahallahu Anh)'a:

–Hurma koruğunun izha olması nasıldır? denildiğinde, şöyle dedi:

–Hurmanın iyice kızarmasıdır.”

(Buhari 2037, Müslim 1555/15, Malik 2/618/11, Nesei 4539, İbnu'l-Carud 604, Beyhaki 5/300, Albânî İrvau'l-Ğalil Fi Tahriri Ehadisi Menari's-Sebil 1375)

(111) Meyvede Caiha Olduktan Sonra Ücret Alınmaz! (201) Cabir bin Abdullah (Radiyahallahu Anhuma) şöyle dedi:

Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

“Kardeşine bir meyve satsan ve ona caiha isabet etse, artık bu meyveye karşılık ondan bir şey alman sana helal olmaz! Haksız yere kardeşinin malını nasıl alırsın!?” (Müslim 1554/14, Ebu Davud 3470,

Nesei 4540, İbni Mace 2219, İbnu'l-Carud 640, Humeydi 1279, 1282, Darekutni 3/31 Hakim 2/36, Beyhaki 10631, Ahmed bin Hanbel Müsned 3/394, Albânî İrvau'l-Ğalil Fi Tahrici Ehadisi Menari's-Sebil 1368)

Ortaklık İle İlgili Konular (112) Ortaklığın Caizliği (202) Abdullah bin Hişam (Radiyahallahu Anh) kendini kast ederek şöyle dedi:

Abdullah bin Hişam, Nebi (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'e yetmiş ve annesi sahabe kadınlardan Zeyneb binti Humeyd kendisini Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'e götürmüştü. Annesi:

–Ya Rasulallah! Oğlumla İslam üzere beyat etseniz, dedi. Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

–O daha küçüktür.”

Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem), onun başını sıvazlayıp Abdullah'a dua etti. Zühre bin el-Ma'bed'den dedesi Abdullah bin Hişam kendisini çarşıya çıkarır ve oradan yiyecek şeyler satın alırdı. Bu sırada ona Abdullah ibni Ömer veya ibni Zübeyr (Radiyahallahu Anhum)'a karşı gelirler ve:

–Satın aldığın şeylere bizi de ortak et, çünkü Nebi (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) sana bereketle dua etti derlerdi. Abdullah bin Hişam onları ortak ederdi. Bazı zaman tam bir deve yükü kar ederdi de onu eve gönderirdi.

(Buhari 2314)

(203) Süleyman bin Ebu Müslim şöyle dedi:

“Ben ve benim ortağım elden ele peşin ve veresiye bir şey satın aldım.”

(Buhari 2312,)

(113) Müslümanlar Hak Üzere Olan Şartlara Bağlıdır (204) Ebu Hureyre (Radiyahallahu Anh) şöyle dedi: Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

“Müslümanlar, hakka muvafık olan şartları üzeredirler.” (İbnu'l-Carud 637, Ebu Davud 3594, İbni Hibban Mevarid 1199, İbni Adıyy el-Kamil 2088, Darekutni 3/279 Hakim 2/449/101, Beyhaki 6/79)

(205) Abdullah bin Amr el-Müzenî babası ve dedesi tarikiyle şöyle dedi:

Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

“Müslümanlar şartları üzeredirler. Ancak bir haramı helaledici yahut bir helalı haram edici şart müstesnadır.” (Tirmizi 1352, Albânî İrvau'l-Ğalil Fi Tahrici Ehadisi Menari's-Sebil 5/144)

(114) Zimmî Veya Gayrı Müslim İle Ortaklık Etmek (206) Abdullah ibni Ömer (Radiyahallahu Anhuma) şöyle dedi:

“Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem), Hayber arazisini, oradan çıkacak mahsulün yarısı Yahudilerin olması üzere, orayı işlemeleri ve ekmeleri için Yahudilere verdi.”

(Buhari 2312, Müslim 1551/2, Ebu Davud 3408, Tirmizi 1383, Darimi 2/270, İbni Mace 2467, Beyhaki 6/113, Ahmed bin Hanbel Müsned 2/17, Albânî İrvau'l-Ğalil Fi Tahrici Ehadisi Menari's-Sebil 1471)

(115) Altın, Gümüş ve Nakdi Paralarda Ortaklık (207) Süleyman bin Ebu Müslim şöyle dedi:

Ben, Ebu'l-Minhal'e elden ele peşin sarraflığı sordum. Ebu'l-Minhal şöyle dedi:

–Ben ve benim ortağım elden ele peşin ve veresiye bir şey satın aldım. Akabinde Bera bin Azib (Radiyahallahu Anh)'a geldi. Biz ona bunun hükmünü sorduk. Bera bin Azib (Radiyahallahu Anh) şöyle dedi:

-Ben ve benim ortağım, Zeyd bin Erkam bunu yaptık ve bunu Nebi (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'e sorduk.

Nebi (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

-“Elden ele peşin olanı alınız veresiye olanı terk ediniz!” (Buhari 2312)

(116) Kölede Ortaklık (208) Abdullah ibni Ömer (Radiyahallahu Anhuma) şöyle dedi:

Nebi (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

“Herkim ortak olduğu bir köledeki kendine ait hisseyi azat ederse, azat eden kimsenin, kölenin bedeli kadar malı varsa, kölenin tamamını azat etmek onun üzerine vacip olur. Adil bir kıymetle kölenin bedeli tayin olunur; ortaklarına kendi hisseleri verilir ve azat edilen kölenin yolu boşaltılır.” (Buhari 2314, 2315, Müslim 1501/1, Malik 2/772/1, Ebu Davud 3940, Nesei 4713, Tirmizi 1346, İbni Mace 2528, İbni Hibban Mevarid 1211, Ahmed bin Hanbel Müsned 2/2, 15, Albânî İrvau'l-Ğalil Fi Tahrici Ehadisi Menari's-Sebil 1522)

(117) Meyve Ağaçlarındaki Ortaklık (209) Cabir (Radiyahallahu Anh) şöyle dedi:

Nebi (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

“Her hangi birinizin bir arazisi veya hurmalığı bulunursa, satış için onu ortağına arz etmeden satmasın!” (Nesei 4714, Tirmizi 1312, İbni Mace 2492, Ahmed bin Hanbel Müsned 3/357, İrvau Albânî 5/373, Albânî Silsiletu'l-Ehâdisi's-Sahîha 2358)

NOT: KONUNUN DEVAMI VAR

Hâtîme:Hamd âlemlerin rabbi olan Allâh'a mahsustur. Salât ve selâm yaratılmışların en hayırlısı Muhammed sallallâhu aleyhi ve sellem'in, âlinin ve ashabının üzerine olsun.Yardım ve başarı, izzet ve şeref Allâh'tandır.O, her şeyin en iyisini bilendir.Muvahhid Kullara Selâm Olsun.Polat Akyol.

KAYNAK:

KUR'AN VE SAHİH SÜNNET